

«Адаптація дітей раннього віку в умовах дошкільного закладу»

Проблема адаптації до умов дошкільного закладу стосується дитини 2-6 років. Процес поступового входження у світ поширених соціальних зв'язків та його освоєння дістав назву соціалізація. Водночас соціалізація забезпечує індивідуалізацію, оскільки лише у соціальних зв'язках, спілкуванні, взаємодії відбувається самовизначення у соціокультурному просторі та розвивається самосвідомість.

Дослідження психологів і педагогів (І. Д. Бех, О. Л. Кононко) засвідчують, що становлення особистості у дошкільні роки - поступальний розвиток "Я" на кожному новому етапі дитинства. Вчені підкреслюють, що особистісний розвиток дитини не можливий без допомоги дорослого. Саме відносини з дорослим презентують дитині суспільство, багатство відносин у ньому і вперше включають її в соціальну взаємодію.

Сучасне суспільство вимагає соціально - грамотного розв'язання проблеми раннього дитинства. За визначенням фізіолога М. Щелованого — основоположника наукової педагогіки раннього дитинства, перші три роки життя є не тільки часом найшвидшого розвитку організму дитини, зокрема її мозку, а й періодом інтенсивного розвитку її нервово-психічної діяльності. Перші враження й перші уроки спілкування дитина дістає в сім'ї: тут вона відчуває ставлення до себе, спостерігає взаємини між дорослими, переймає їхні форми поведінки, тут складаються моральні риси її характеру.

Не всі батьки, нажаль, розуміють, які спостережливі й чутливі до людських стосунків малята.

Своєчасність створення належних умов, правильна організація життя та виховання - запорука повноцінного розвитку здорової від народження дитини.

Центром уваги педагогічного персоналу має бути "реальна" дитина з її індивідуальними особливостями: ослабленим здоров'ям, підвищеною вразливістю, здібностями та характером, інтересами та уподобаннями.

Кожен вихователь намагається тепло й радісно зустрічати дитину, яка впе-

рше переступила поріг дитячого садка. Але не кожна дитина йде на контакт одразу, деяких треба постійно "забавляти", якимось зацікавлювати.

Тому особливу увагу треба приділяти адаптації малят до дошкільного закладу. Дбати про організацію життя дитини, особливо в перші дні її перебування там має увесь персонал закладу: завідувач, вихователь, помічник вихователя, медсестра і звичайно ж - батьки. Потрапивши в нове середовище, дитина стикається з незрозумілими для неї правилами і типом стосунків. Їй треба допомогти, і робити це треба поступово і дуже обережно. Слід перш за все створити малюкам комфортні умови, якомога більш наближені до домашніх. З цією метою варто індивідуалізувати всі режимні моменти, навіть годування. Педагог повинен бути не лише вихователем, а й матусею для дітей. Дитина повинна відчувати, що вихователь любить її і розуміє, що до нього можна звернутися коли завгодно з будь-яким проханням чи запитанням. Звичайно дошкільний заклад не замінює родини — він має виховувати дитину разом з її батьками. Будь - які труднощі важче подолати, ніж попередити. А запобігти багатьом проблемам, пов'язаним зі звиканням малюка до дитячого садка, можна завдяки попередній роботі з батьками. Необхідно відвернути їх від неправильної позиції, що формування ставлення до дитячого садка - то виключно справа вихователя, і залучити до спільних дій. Для того, щоб дати конкретні рекомендації батькам, як саме вони повинні підготувати дитину до нових умов і полегшити пристосування до них, слід з'ясувати:

- загальний стиль їхньої поведінки (чи дитина спокійна, врівноважена, чи інертна чи надмірно енергійна);
- зацікавленість новою обстановкою, в якій опиняється малюк, іграшками, іграми;
- як поводить себе дитина в присутності незнайомих дорослих (боязко, розкуто, впевнено, зацікавлено, байдуже);
- характер спілкування матері з дитиною, тощо;

Всі батьки хочуть, щоб їхній малюк полюбив дитячий садок, але про бага-

тьох можна сказати, що вони ніби навмисно прагнуть зробити його покаранням для своєї дитини. Повноцінний розвиток дитини забезпечується в процесі її активної діяльності, насамперед ігрової. Дитина разом з дорослим бере участь у нескладних навчальних і рухливих іграх. Правильна організація будь-якої діяльності своїх підопічних - важливе завдання вихователя. Від його педагогічної майстерності, вміння допомагати, аналізувати та враховувати особливості характеру й темпераменту кожної дитини, а також її потенціальні можливості залежить успіх усієї виховної роботи.

Методично правильне проведення процесів годування, вкладання спати, гігієнічних процедур, прогулянок, оздоровчих заходів має в ранньому віці особливе значення - і не тільки для фізичного, а й для психічного розвитку дитини. Програма не повинна обмежувати творчість вихователя; вибір форм організації роботи слід лишити за педагогом, який реалізуватиме основні навчально-виховні завдання в іграх, під час організованих занять та при індивідуальному спілкуванні. Здійснювати цю роботу треба послідовно, системно, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей розвитку кожної дитини. Не варто переносити методи роботи, розраховані на старших вихованців, у роботу з наймолодшими.

Висновок можна зробити таким: завдання суспільства - оберігати дитинство, забезпечувати емоційний добробут малят, створювати всі передумови для подальшого розвитку. Для успішної адаптації малюка важливо створити виховне розвивальне середовище, в якому він міг би активно діяти, пізнавати світ, спілкуватися з дорослими й однолітками.